

Trestný čin ohrožení životního prostředí a korespondující přestupky

Celosvětově se zhoršující životní prostředí je bohužel smutnou realitou, a tak vedle řešení této situace na mezinárodní úrovni, je samozřejmě nutností poskytovat ochranu životnímu prostředí i v jednotlivých vnitrostátních úpravách. Česká republika samozřejmě není výjimkou. Listina základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky v článku 35 garantuje základní práva, jež se vztahují k životnímu prostředí.

Celosvětově se zhoršující životní prostředí je bohužel smutnou realitou, a tak vedle řešení této situace na mezinárodní úrovni, je samozřejmě nutností poskytovat ochranu životnímu prostředí i v jednotlivých vnitrostátních úpravách. Česká republika samozřejmě není výjimkou. Listina základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky v článku 35 garantuje základní práva, jež se vztahují k životnímu prostředí. Podle tohoto článku má každý právo na příznivé životní prostředí. Je zde stanoveno, že při výkonu svých práv nesmí nikdo ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Ohrožení životního prostředí je postihováno také trestním zákonem. Ustanovení §181a a §181b, jež byla ve své současné podobě včleněna do trestního zákona v roce 1990, upravují trestný čin ohrožení životního prostředí. Trestným je ten, kdo úmyslně vydá životní prostředí v nebezpečí závažného poškození tím, že poruší předpisy o ochraně životního prostředí nebo hospodaření s přírodními zdroji. Pachatel tohoto úmyslného trestného činu může být potrestán trestem odnětí svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti. Skutečnost, že pachatel způsobil svým jednáním na životním prostředí značnou újmu nebo újmu velkého rozsahu je důvodem pro použití vyšší trestní sazby.

Postihováno je nejen úmyslné vydání životního prostředí v nebezpečí závažného poškození, ale i jednání nedbalostní. Trestný čin ohrožení životního prostředí spáchá i ten, kdo z nedbalosti způsobí ohrožení životního prostředí. Sankcí za tento nedbalostní trestný čin je zákaz činnosti, peněžitý trest nebo trest odnětí svobody až na jeden rok. Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, pokud spáchá tento trestný čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo jestliže takovým činem způsobí značnou újmu. Ještě vyšší trestní sazba (jeden až pět let) je stanovena pro případ, že pachatel způsobí na životním prostředí újmu velkého rozsahu.

V zákoně o přestupcích nalezneme řadu přestupků, které se vztahují k životnímu prostředí. Jsou to například přestupky na úseku vodního hospodářství, přestupky na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství, přestupky na úseku geologie, přestupky na úseku ochrany a využití nerostného bohatství a řada dalších. V § 45 přestupkového zákona jsou upraveny přestupky na úseku ochrany životního prostředí. Tohoto přestupku se dopustí ten, kdo porušením obecně závazných právních předpisů jiným způsobem, než jak vyplývá z ustanovení § 22 až 44 přestupkového zákona, zhorší životní prostředí.

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžitě pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)